

D • N

13/I 1950

Isoleringspolitiken och försvaret

Den svenska regeringen har inte blott hävdad att en isolationistisk politik vore riskfri på grund av den ringa krigsfaran för Sverige. Den har rent av försäkrat att vi i fråga om militära nyheter och vapenhjälp inte skulle komma i sämre läge genom vår vägran att jämte Danmark och Norge anknuta till demokratiernas säkerhetssystem. Senast i oktober förra året förklarade försvarsministern: "Jag förutsätter som självklart att Sverige blir i stånd att supplerat sin egen produktion av krigsmateriel med inköp utifrån och att det skall betraktas som ett erkänt intresse för den kulturvärld vi tillhör att vårt land är i stånd att med hela den kraft det kan uppbjuda inom ramen av sina personella resurser möta ett försök att i en allmän konflikt missbruka dess territorium."

Dessa uttalanden ställs i en obarmhärtig belysning i årets statsverksproposition, under handelsdepartementets huvudtitel. Det gäller ett anslag på 2,9 miljoner kronor till Flygtekniska försöksanstalten för förberedelse av en s. k. vindtunnelanläggning, med en beräknad totalkostnad av över åtta miljoner. Förslaget har kommit från flygforskningskommittén. Denna framhåller visserligen — enligt luftfartsstyrelsens referat — "att vårt land av ekonomiska skäl borde begränsa sin flygtekniska forskningsverksamhet, men söka kompensation härför genom samordning och utbyte av forskningsresultat med andra länder", men anser det likväl nödvändigt att inom det nämnda specialområdet, av central betydelse för användning bland annat av robotvapen, göra separata svenska undersökningar och förberedelser. Kommitténs förslag har vunnit allmän anslutning; det är motiven för dessa tillstyrkanden som främst är av intresse.

Överbefälhavaren skriver: "Inköp av flygplanmateriel eller licenser för tillverkning av sådan materiel från utlandet kan visserligen fortfarande ske, men den politiska utvecklingen medför allt större risk för att dessa möjligheter icke komma att finnas i framtiden. Samtidigt har inom alla tekniska områden en tendens framträtt hos stormakterna att icke utlämna de mest moderna konstruktionerna eller offentliggöra betydelsefullare forskningsresultat. Särskilt måste framhållas att vi beträffande utveckling av robotvapen äro praktiskt taget hänvisade till egna resurser." Flygförvaltningen uttalar att man av politiska och militära

skäl knappast kan räkna med att erhålla licens på en utländsk konstruktion av högt militärt värde så länge denna vore verkligt modern. Föredragande statsrådet instämmer i dessa uttalanden och understryker särskilt anslaget nödvändighet på grund av att vi ej kan få nyheter eller upplysningar utifrån: "Det har nämligen visat sig att man i fortsättningen knappast kan räkna med att i någon mera betydande omfattning få del av de aktuellaste utländska forskningsresultaten på detta område."

Man torde kunna utgå från att regeringen i sin helhet, och särskilt försvarsministern, inte hunnit granska denna del av statsverkspropositionen. Ingen torde på allvar vilja hävda att de svårigheter i relationerna till utländsk flygforskning som här omtalas är oberoende av Sveriges isolationistiska politik. Och därmed är två konsekvenser givna: regeringen och främst försvarsministern har systematiskt vilselett allmänheten beträffande följderna av vår särpolitik; vår isolering leder inte endast till att vi saknar garantier för hjälp i händelse av ett krigsfall, utan också till att vi hindras att i fredstid vidta försvarsåtgärder som enligt allas mening är oundgängliga — de nu beslutade rent förberedande åtgärderna tar flera år i anspråk.